

Virksomhedsundersøgelse Forår 2023

En måling med virksomhederne i Hovedstadsområdet og betydningen af de aktuelle forhold i verden (inflation, energikrise, Ukraine-konflikt m.v.).

Maj 2023

FORORD

En række forhold i verden i dag har indflydelse på danske virksomheder og deres forretning. Formålet med virksomhedsundersøgelsen 2023 er at undersøge hvad, der har størst indflydelse på virksomhederne i Hovedstaden for tiden. Undersøgelsen afdækker også hvilken økonomisk konsekvens forholdene måtte medføre. Derudover belyses hvilke primære behov virksomhederne har for at understøtte og udvikle forretningen.

Undersøgelsen er en opfølgning på en tilsvarende måling fra 2022, samt på udvalgte parametre fra Erhvervshus Hovedstadens tracking-måling under coronapandemien i 2020 og 2021. Herved kan det afdækkes, hvordan de aktuelle verdensforhold må have udviklet sig siden 2022, og hvordan det er gået på de øvrige områder siden coronapandemien.

Undersøgelsen er gennemført på tværs af brancher og er dermed repræsentativ blandt Hovedstadens virksomheder.

Virksomhedsundersøgelsen 2023 stiller disse spørgsmål:

- Hvilke syv forhold har størst indflydelse på virksomhedernes forretning for tiden.
- Nu og her effekt på omsætning, eksport og medarbejdere, som følge af det primære forhold.
- Vurdering af samlet effekt på omsætning i hele 2023 (sammenlignet med året før).
- Top 3 prioritering af de syv forhold og hvilken indflydelse de forventes at have på virksomhedernes forretning på lidt længere sigt.
- Hvad er virksomhedernes behov for at kunne klare sig endnu bedre?

Virksomhedsundersøgelse Hovedstaden forår 2023

Fokus på de aktuelle verdensforhold og deres betydning for virksomhederne

Maj 2023

Redaktion og layout:

Erhvervshus Hovedstaden
Fruebjergvej 3
2100 København Ø

For yderligere information kontakt
Analysekonsulent Anders Møller, amol@ehhs.dk

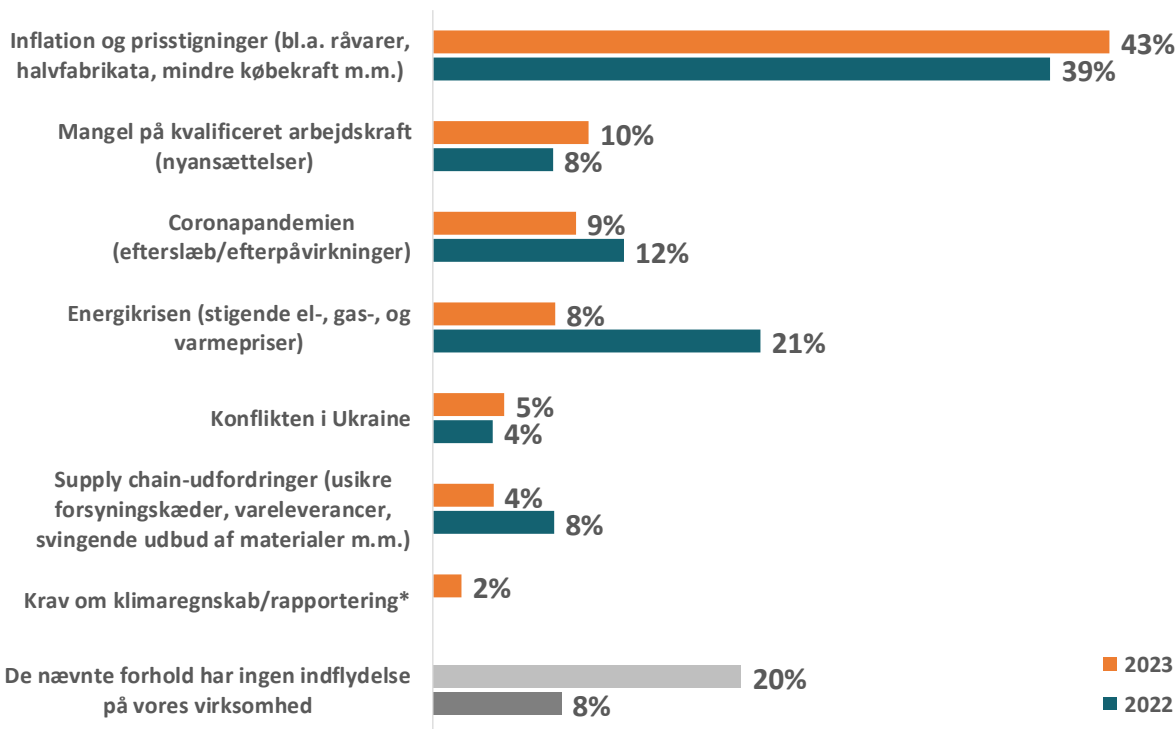
Inflationen er den altdominerende faktor, der påvirker virksomhedernes forretning i 2023. Energikrisen betyder langt mindre nu og overhales af kvalificeret arbejdskraft og efterslæb af coronapandemien.

Foråret 2023 byder på ét dominerende område, som påvirker virksomhederne i Hovedstadsområdet. Det er inflation og prisstigninger, som endda stiger til 43% sammenlignet med efteråret 2022 på 39%.

Modsat betød stigende energipriser med 21% markant mere for et halvt siden end i dag, hvor det falder til det fjerde mest indflydelsesrige område til blot 8%.

Størst indflydelse på virksomhedernes forretning i 2023.

- En del forhold i verden i dag har indflydelse på danske virksomheder og deres forretning. Følgende syv anses for nogle af de største. Hvilken vil du vurdere har størst indflydelse på din virksomheds forretning for tiden?

Kilde: Erhvervshus Hovedstaden

Antal svar: 1.139; (2022: 1.052). * Nyt tema i 2023.

Nu ligger mangel på kvalificeret arbejdskraft nr. 2 med 10%, som er en lille stigning fra 8%. Dernæst kommer efterslæbet fra coronapandemien med 9%, hvilket dog er et fald fra 12%. Der har været udskudte coronalån og udskudt moms, som har drillet en del virksomheder i første halvdel af 2023.

Konflikten i Ukraine har med 5% stort set samme indflydelse, som for et halvt år siden. Konflikten har ikke rykket sig i nævneværdig grad, men trækker i langdrag. Udfordringer med usikre forsyningskæder halveres fra 8% til 4% og anses ikke helt for den samme udfordring som i 2022.

Krav om klimaregnskab og rapportering er et nyt område i målingen, men ikke desto et område, som må forventes at få mere indflydelse hos virksomhederne. Dog er det med 2% fortsat et fåtal, som anser det som et mere indflydelsesrigt område, end de seks øvrige.

Glædeligt er det at se, at mere end dobbelt så mange nu ikke mener, at et af de syv områder har nogen indflydelse på deres forretning. Det vidner om en klar bedring generelt hos Hovedstadens virksomheder.

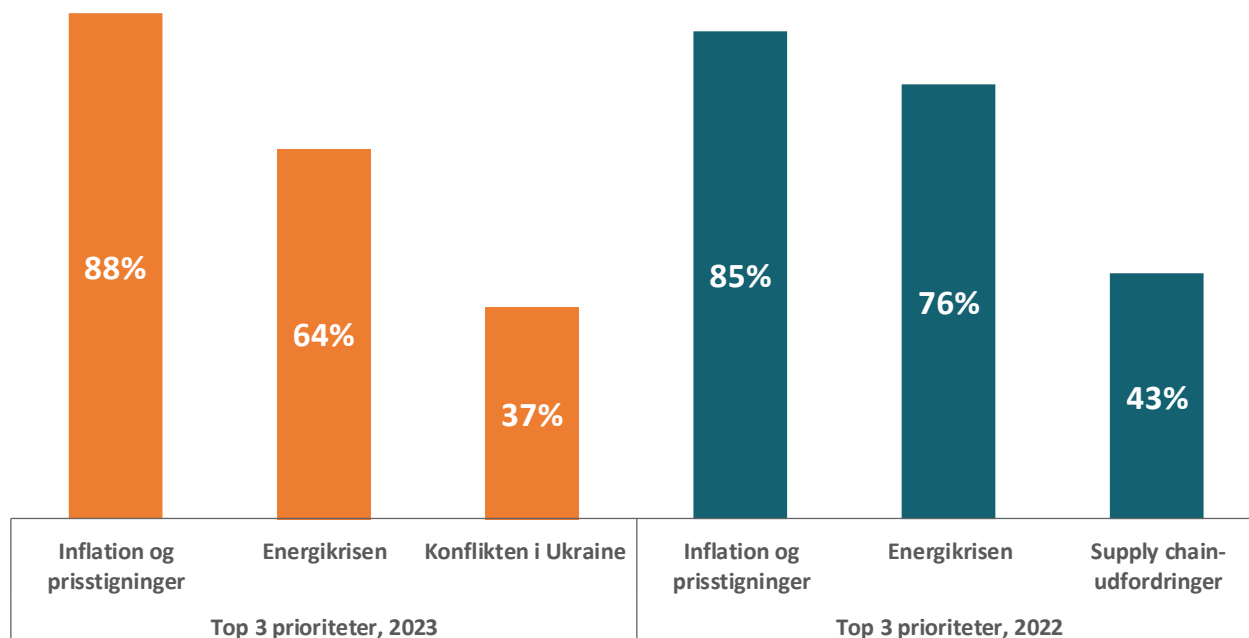
Inflation vurderes også på længere sigt at have mest indflydelse på virksomhedernes forretning. Energikrisen vurderes dog også med en vis indflydelse, samt til dels konflikten i Ukraine.

Når virksomhederne skal prioritere de syv områder og deres indflydelse på forretningen de næste par år, så angiver knap 9 ud af 10 virksomheder (88%) inflation, som et af de tre vigtigste. Det er på samme niveau (lidt højere) som i efteråret 2022.

Selvom energikrisen ”kun” ligger på en fjerdeplads (jf. forrige side), så er det trods alt det anden mest nævnte område i top 3-prioriteterne med 64%. Dog angives det i mindre grad sammenlignet med 2022, hvor andelen var 76%.

Indflydelse på virksomhedernes forretning på længere sigt (2024-2025).

- Hvordan vil du rangere de tre vigtigste områder i forhold til, hvor stor indflydelse du forventer de har på din virksomheds forretning på lidt længere sigt – fx de næste 1-2 år?

Kilde: Erhvervshus Hovedstaden

Antal svar: 911; (2022: 968). Summer over 100%, da der kan gives tre prioriteter ud af syv områder. Virksomheder, hvor de nævnte områder ingen indflydelse har på forretningen, indgår ikke her.

På længere sigt vurderes Ukraine-konflikten stadig at have indflydelse på virksomhedernes forretning. Med 37% nævnes det som en top 3 prioritet over både mangel på kvalificeret arbejdskraft og efterslæb fra coronapandemien. Det er sandsynligvis udsigten til en længerevarende konflikt og usikkerheden om hvad det kan føre med sig i en fremtidig verdensorden med Rusland (og Kina) og uvisheden om det.

I 2022 var udfordringer med forsyningskæder en del af top 3 prioriteterne, men det lader til at være stabiliseret lidt her i 2023 og falder derfor udenfor top 3.

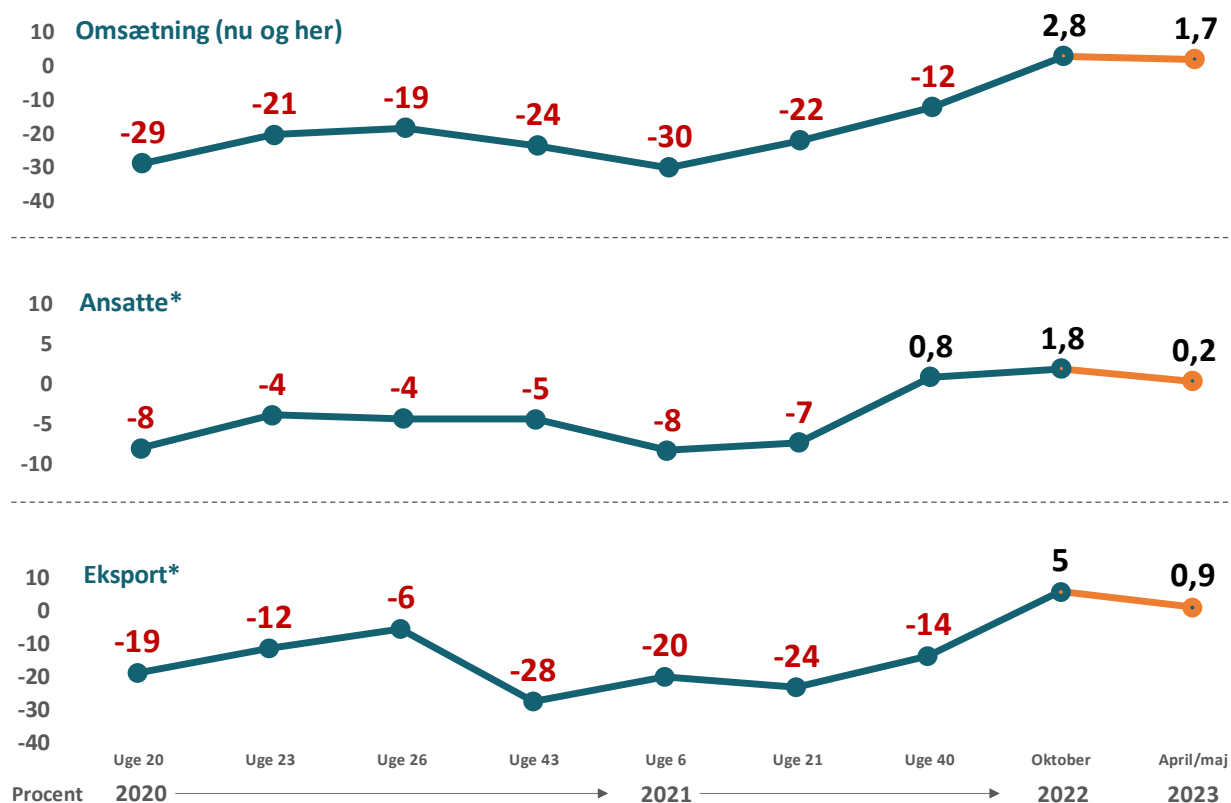
Virksomhedernes økonomiske situation har stabiliseret sig (faldet) noget i forhold til efteråret 2022 og det ser ud til, at inflationen siden den måling, har fået et endnu stærkere tag i virksomhederne.

Efter en lang nedgangsperiode under coronapandemien med negative tal, var der endelig opgang hos virksomhederne i målingen i efteråret 2022. Men med en stigende og for Danmark historisk høj inflation i løbet af 2022, har det sidenhen sat sig i virksomhedernes økonomi.

Omsætningen falder 1 %-point til 1,7% i den nyeste måling for foråret 2023. Når man så tager inflation med i billedet, så vil det tilmed betyde en øget udhuling af likviditet og indtjening, når omsætningen kommer under pres.

Konsekvensen af de forskellige påvirkninger aktuelt i 2023.

- Hvilken påvirkning har din virksomhed oplevet på omsætning, eksport og/eller medarbejdere nu og her (i pct.), som følge af de aktuelle påvirkninger i 2023 (hhv. i 2022, samt coronapandemien i 2020 og 2021)?

Kilde: Erhvervshus Hovedstaden

Note: Ansatte og eksport er kun opgjort for virksomheder, der har mindst én ansat hhv. egentlig eksport (+10 pct. eksportandel)

Antal svar: 911; (2022: 968); (2021: 1.765); (2020: 2.037). Virksomheder, hvor de nævnte områder ingen indflydelse har, indgår ikke her.

Stigningen i beskæftigelsen ser også ud til at begynde at stilne af efter en flot stigning siden de sidste nedlukninger ophørte i starten af 2022. Beskæftigelsen holder sig lige over nul, som dermed også er et fald fra efteråret 2022, hvor niveauet var 1,8%.

Værst ser det ud for eksporten, som vurderes med det største fald af de tre nøgletal siden efteråret 2022. Det er med stor sandsynlighed også inflationen (og energikrisen), som har udfordret international handel de sidste 8-10 måneder.

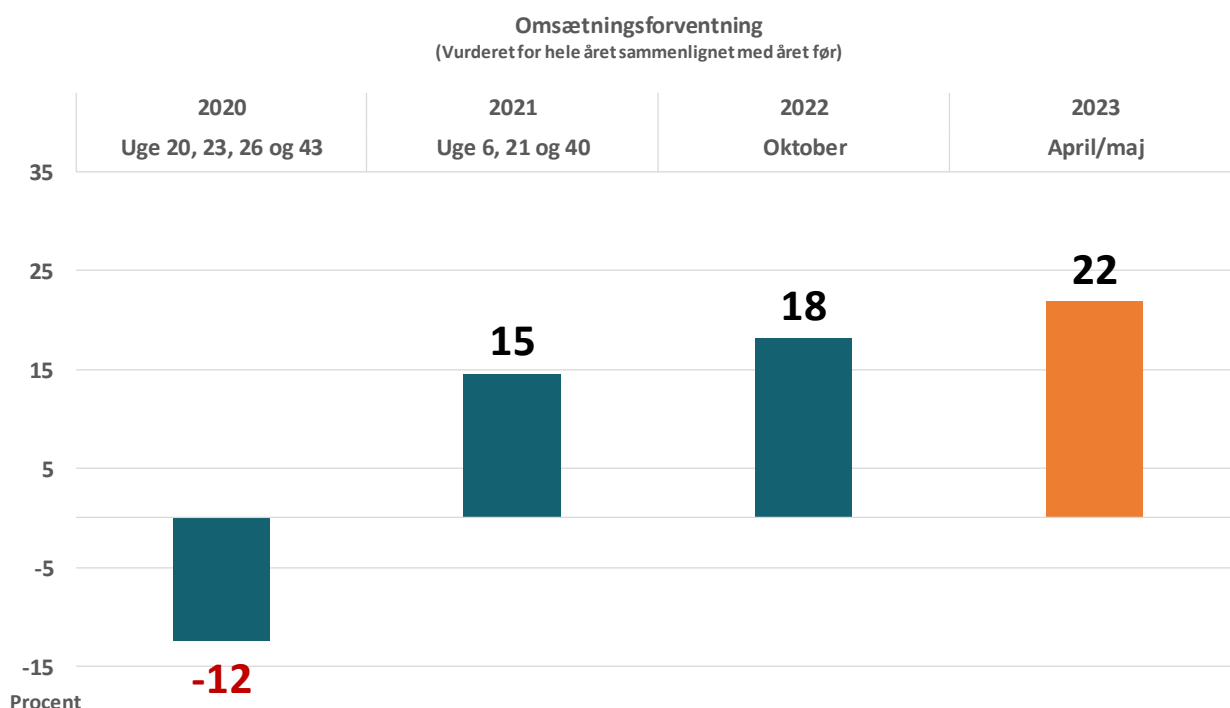
Sammenlignet med 2022, så er forventningen til hele 2023 dog med en høj positivisme for hele året samlet set.

Forventningen til omsætningen samlet set for 2023 vurderer Hovedstadens virksomheder vil ligge på 22%. Det er den højeste helårsvurdering i alle målingerne. I dette resultat indgår også de virksomheder, som angiver at de syv nævnte områder ingen indflydelse har på deres forretning, hvorfor der må forventes større positivisme samlet set.

Inflationen er begyndt at falde. Energipriserne er faldet for noget tid siden og Europa har sat massivt ind på energisubstitution fra (russisk) gas til andre energikilder. De globale forsyningskæder er kommet mere i balance, så der er samlet set optimisme at spore hos virksomhederne, når hele året på nuværende tidspunkt skal estimeres.

Samlet omsætningsforventning for hele året sammenlignet med året før.

- Sammenlignet med sidste år, hvad er din virksomheds forventning til omsætningen samlet set for hele året (i pct.)?

Kilde: Erhvervshus Hovedstaden

Antal svar: 1.139; (2022: 1.052); (2021: 1.765); (2020: 2.337)

Dog er denne måling foretaget tidligt på året, hvor der er 7-8 måneder tilbage. Målingen i efteråret var derimod med et 2022, der næsten var gået.

En forudsætning for et godt 2023 må være at inflationen fortsat falder – ikke kun i Danmark, men internationalt.

Det kan også konkluderes, at den usikkerhed og pessimisme, som herskede da coronapandemien var på sit højeste, ser ud til at være visket væk relativt hurtigt efter det stod på.

Øget fokus på digitalisering stiger og rammer førstepladsen foran behovet for kvalificeret arbejdskraft og finansiel stabilitet.

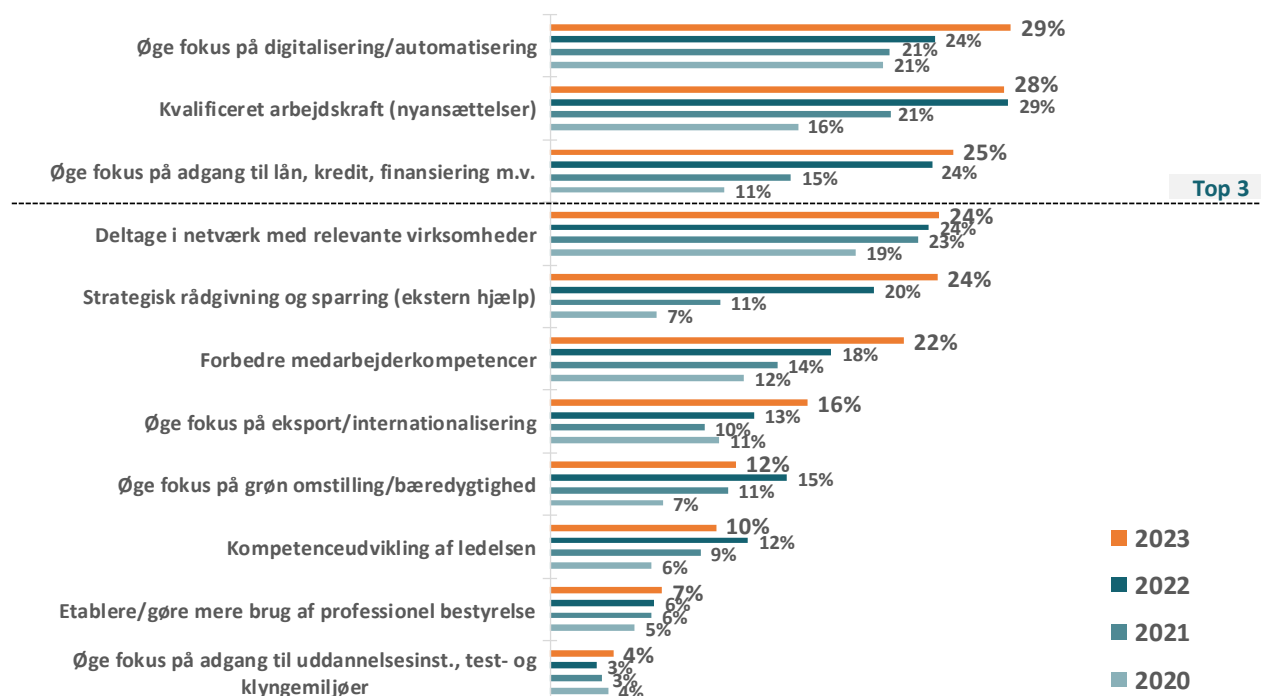
Virksomhedernes tre vigtigste behov for at klare sig bedre end de allerede gør, ligger tæt i toppen. Digitalisering hopper op på en førsteplads med 29%. Det er den højeste andel siden de første målinger.

Behovet for kvalificeret arbejdskraft er fortsat højt og ligger med 28% på niveau med sidste måling. Ledigheden er lav, så behovet er højt, når det er svært at skaffe medarbejdere i en økonomi i ret god fart.

Øget fokus på lån og finansiering steg voldsomt i sidste måling, og det er ikke blevet mindre. Tværtimod stiger det en smule nu til 25%.

Ressourcebehov for at virksomhederne kan klare sig bedre.

- Hvilke af nedenstående behov er de tre vigtigste i din virksomhed?

Kilde: Erhvervshus Hovedstaden

Note: Virksomhederne kan angive max tre af deres vigtigste behov.

Antal svar: 1.139; (2022 to målinger: 1.888); (2021: 1.765); (2020: 2.337)

Adgang til professionelt netværk holder også sit høje niveau lige under top 3. Hertil stiger behovet for ekstern hjælp i form af strategisk rådgivning igen og er mere end tredoblet siden 2020 – måske som konsekvens af at ansættelse af kvalificeret arbejdskraft fortsat er svært. Sammenhængende hermed stiger fokus på at forbedre medarbejderkompetencer. Her er der nærmest sket en fordobling de sidste tre år.

I modsatte ende falder fokus på grøn omstilling og bæredygtighed en smule sammen med ledelsesudvikling. Det kan tolkes som en udløber af at flere virksomheder holder stramt fokus på andre områder, som styrker dem nu og her og holder dem i gang, så længe der er udfordringer med især inflationen. Grøn omstilling og bæredygtighed er kommet for at blive, men oplever lige nu lidt mindre fokus, end i sidste måling.

Bilag

Resultater fordelt på brancher.
Fakta om undersøgelsen.

På tværs af brancher dominerer inflation som den største udfordring. De øvrige områder viser stor variation mellem brancherne i forhold til hvor udfordrende de er.

Inflation påvirker markant mere i detailbranchen end i de øvrige brancher og mindst i engroshandel og transport, samt turismeerhvervet. Samlet set er inflation dog området med klart mest indflydelse på alle branchers forretning.

Hos turisme er energikrisen fortsat mest udtalt sammenlignet med andre brancher, men også efterslæb fra coronapandemien og manglende arbejdskraft driller i erhvervet.

Kvalificeret arbejdskraft dominerer hos bygge og anlæg og er langt mere udtalt end hos de øvrige brancher.

Størst indflydelse på virksomhedernes forretning i 2023 - fordelt på brancher.

- En del forhold i verden i dag har indflydelse på danske virksomheder og deres forretning. Følgende syv anses for nogle af de største. Hvilken vil du vurdere har størst indflydelse på din virksomheds forretning for tiden?

	Inflation	Energikrisen	Corona-pandemien	Supply chain-udfordringer	Mangel på kvalificeret arbejdskraft	Ukraine-konflikten	Klima-regnskab	Ingen indflydelse
Bygge og anlæg	46%	7%	2%	5%	25%	2%	6%	6%
Industri	43%	10%	13%	10%	7%	5%	1%	11%
Detailhandel	68%	7%	7%	2%	0%	6%	0%	10%
Engroshandel og transport	39%	16%	9%	8%	9%	9%	3%	6%
Service	40%	6%	10%	2%	10%	3%	1%	27%
Turisme	39%	18%	14%	2%	12%	7%	2%	7%

Kilde: Erhvervshus Hovedstaden

Note: Turisme dækker over hotel, restaurant, rejsebureau, kultur, taxi m.m.

Antal svar: 911. Virksomheder, hvor de nævnte områder ingen indflydelse har på forretningen, indgår ikke her.

Hos industri er der udtalte udfordringer på tværs af de fleste områder, og især på forsyningskæder adskiller industri sig fra øvrige brancher. Dét område er naturligt også mere udtalt hos engroshandel og transport, hvor energikrisen ligeledes er meget dominerende.

Servicebranchen adskiller sig ved, at markant flere ikke anser, at områderne har nogen indflydelse på forretningen. Mere end fjerdedel føler sig ikke påvirket for tiden. De resterende servicevirksomheder er mest påvirkede af inflationen, coronapandemien (efterslæb) og manglende kvalificeret arbejdskraft.

Konflikten i Ukraine varierer fra "næsten ingen" indflydelse i bygge og anlæg til "udtalt" i engroshandel og transport. Klimaregnskab er begyndt at have synlig indflydelse i nogen brancher og hos andre ingen indflydelse. Hos bygge og anlæg og engroshandel og transport kan man begynde at se det har en indflydelse, mens det er fraværende endnu hos en række andre brancher.

Aktuelt er industribranchen hårdest ramt og oplever sammen med detailhandel fald i omsætningen. Turisme klarer sig bedst for tiden.

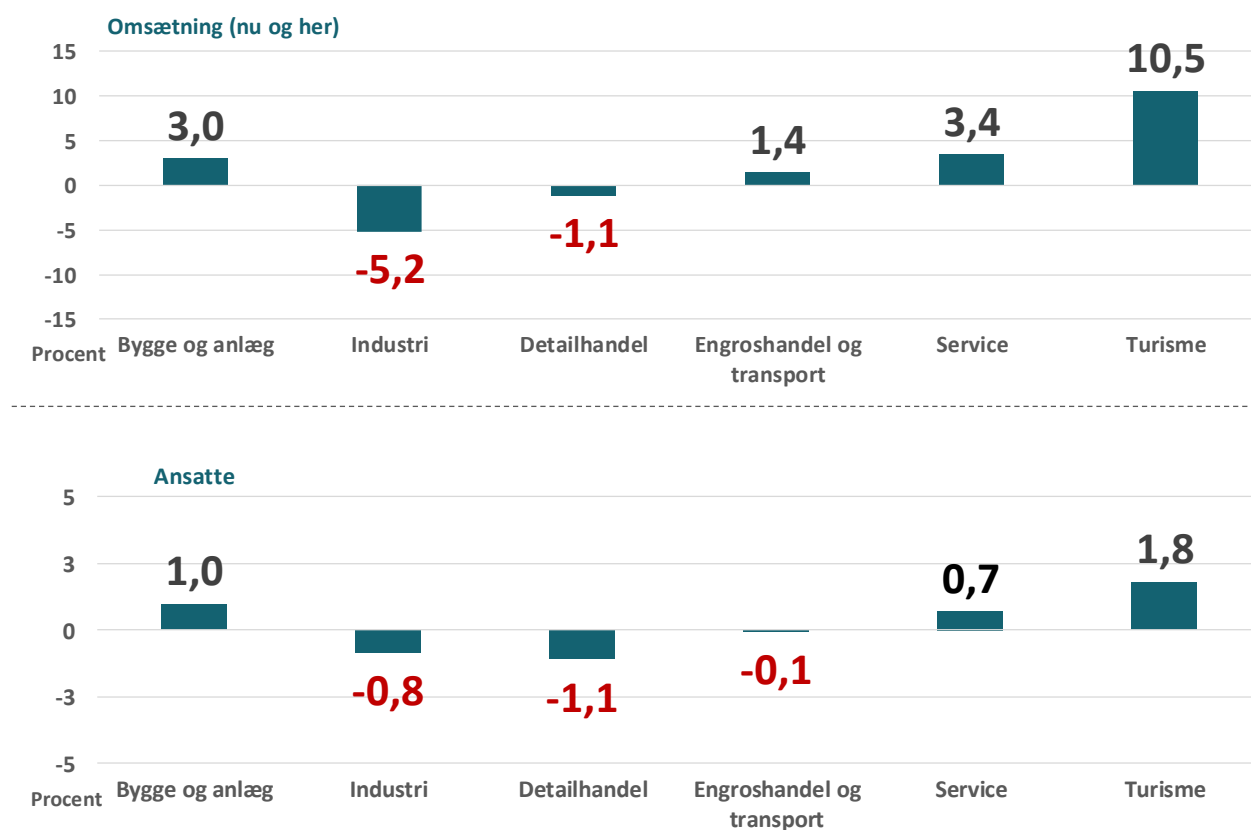
Industribranchen mærker om nogen konsekvensen af inflationen og til dels fortsat energikrisen og efterslæb fra coronapandemien. Både på omsætning og beskæftigelse er der fald nu og her.

Hos detailhandel er billedet lidt det samme bare i mindre grad på omsætning.

Turisme oplever omvendt endelig en positiv stigning efter flere års enorme udfordringer med nedlukninger og restriktioner.

Konsekvensen af de forskellige kriser/udfordringer nu og her i 2023 - fordelt på brancher.

- Hvilken påvirkning har jeres virksomhed oplevet på omsætning og/eller medarbejdere nu og her (i pct.), som følge af de aktuelle påvirkninger i 2023?

Kilde: Erhvervshus Hovedstaden

Note: Ansatte er kun opgjort for virksomheder, der har mindst én ansat. Turisme dækker over hotel, restaurant, rejsebureau, kultur, taxi m.m.

Antal svar: 911. Virksomheder, hvor de nævnte områder ingen indflydelse har på forretningen, indgår ikke her.

Bygge og anlæg begynder at opleve mindre aktivitet end i de seneste par år, men har stadig positive vækstrater.

Servicebranchen ligger ligesom bygge og anlæg med en beskeden, men fin omsætningsvækst og en begrænset vækst i beskæftigelsen.

Engroshandel og transport bevæger sig tæt på nulvækst med en meget beskeden omsætningsvækst og et marginalt fald i beskæftigelsen.

Servicebranchen vurderer at opnå højest vækst mens handel og transport er lavest, når der sammenlignes med sidste år.

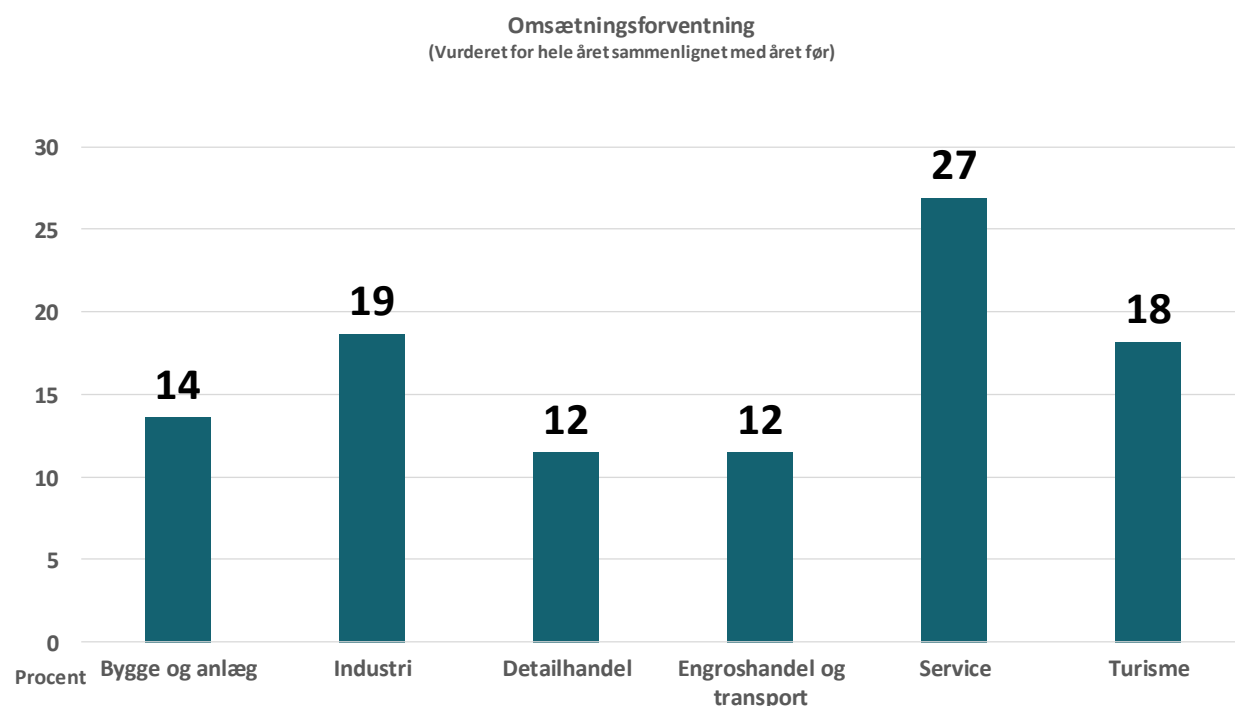
Branchernes vurdering af samlet omsætning for hele året i forhold til sidste år, varierer markant fra service, som er højest, til handel og transport, som er lavest.

Service er branchen med den højeste andel af virksomheder, som ikke synes at være påvirkede af de syv områder på forretningen. Derfor vurderer branchen også en høj omsætningsvækst på 27% i 2023 sammenlignet med 2022, som – for dem – var ekstra præget af en genstartsproces efter nedlukninger og restriktioner.

Samme situation stod turisme i, som i denne måling vurderer en omsætningsvækst på 18%. Industri havde ikke helt samme opgave med at genstarte forretningen, men vurderer tillige en ret høj omsætningsvækst på 19% i 2023 mod sidste år.

Samlet omsætningsforventning for hele året sammenlignet med året før - fordelt på brancher.

- Sammenlignet med sidste år, hvad er din virksomheds forventning til omsætningen samlet set for hele året (i pct.)?

Kilde: Erhvervshus Hovedstaden

Note: Turisme dækker over hotel, restaurant, rejsebureau, kultur, taxi m.m.

Antal svar: 1.139

Bygge og anlæg vurderer med 14% en lidt lavere vækst end tidligere, hvor branchen lå meget højere. Inflation og mangel på arbejdskraft påvirker i højere grad nu deres forretning, end det gjorde i 2022.

Lavest ligger handel og transport med 12%. Både detail- og engroshandel plages af inflationen. Detail i forhold til vigende privatforbrug og "down-trade" fra brands til privatlabels, og engros og transport i forhold til vigende erhvervsforbrug (business-to-business handel), som i høj grad er betinget af det første.

Fakta om virksomhedsundersøgelsen

- Undersøgelsen er gennemført som onlineundersøgelse med svar fra 1.139 virksomheder i foråret 2023. I de tre foregående år, er der gennemført punktmålinger på udvalgte tidspunkter i løbet af året, som samlet set udgør 2.351 svar i 2020, 1.765 svar i 2021 og 1.052 i 2022 i Hovedstadsområdet (se oversigt). Det giver lave statistiske usikkerheder i resultaterne mellem +/- 3,6 og 4,4 procentpoint og der er hermed god validitet i resultaterne.
- Undersøgelserne er desuden indsamlet med et så repræsentativt udsnit af virksomhederne i Hovedstadsområdet som muligt. Ifølge CVR-registeret fordeler virksomhederne sig på hovederhvervene som vist i tabellen herunder. I tallene for alle virksomheder indgår erhverv både med og uden ansatte.
- Stikprøvestørrelserne i de forskellige målinger harmonerer mange steder fint med populationen af virksomheder i Hovedstadsområdet på tværs af brancherne. Undersøgelserne har dermed en fin repræsentativitet af Hovedstadens erhvervsdemografi.

	Industri	Bygge og anlæg	Detailhandel	Engroshandel og transport
Alle private erhverv i Hovedstadsområdet	6895	13576	12748	18925
Andel i branchen (totalt)	3,5%	7,0%	6,6%	9,7%
Andel i stikprøve: 2023	7,2%	7,2%	10,9%	13,9%
Andel i stikprøve: 2022	11,0%	9,5%	10,3%	9,5%
Andel i stikprøve: 2021	10,3%	8,6%	11,0%	13,8%
Andel i stikprøve: 2020	5,4%	5,2%	7,1%	12,1%

Finans	Information og kommunikation	Service	Videnservice og rådgivning	Total
14916	22201	63776	38337	194586
7,7%	11,4%	32,8%	19,7%	
3,9%	14,2%	17,7%	25,0%	1139
0,2%	14,3%	23,8%	21,3%	1052
0,4%	12,7%	26,2%	16,8%	1765
2,0%	12,1%	29,9%	24,3%	2337

- Der indgår kun svar fra private virksomheder registreret med en af følgende selskabsformer: aktieselskab, anpartsselskab, enkeltmandsvirksomhed, interessentskab, iværksætterselskab samt personlig mindre virksomhed. Undersøgelsen inkluderer kun selskaber med hovedsæde i Region Hovedstaden. Holdingselskaber er fravalgt. Offentlige institutioner, foreninger, fonde osv. indgår ikke.
- Både små og store virksomheder har deltaget i undersøgelsen. I gennemsnit har virksomhederne mellem 4 og 10 ansatte på tværs af undersøgelserne.

